

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

Eğitim sistemi, devlet politikası olarak ele alınması ve siyaset üstü tutulması gereken bir alandır. Bireysel ve toplumsal gelişmenin temel dinamiğini oluşturan eğitim, bütün sektör ve alanları doğrudan etkiler ve biçimlendirir. Toplumsal ilerleme ve kalkınmaya yön verir.

Bu nedenledir ki Kurtuluş Savaşı devam ederken 16 Temmuz 1921'de, Ankara'da "Maarif Kongresi" (Millî Eğitim Kongresi) toplanmıştır. Atatürk cephedeki şartların ağırlığına rağmen, bu Kongrenin ertelenmesine razı olmamıştır. Çağdaş Türkiye; laik, bilimsel eğitimin temelleri üzerinde yükselmiştir. Eğitim alanında yapılan devrimler tarımdan sanayiye, kültürden sanata, eğitimden sağlığa her alanda örnek gösterilen ülkeler arasında yer almamızı sağlamıştır. İktidarlar değişse de eğitimle ilgili politikalar uzun yıllar devam ettirilmiştir.

Yeni bir yüzyılın eşiğinde eğitim ve bilim dünyaya yön verirken ülkemizde eğitimle ilgili sorunlar katlanarak devam etmektedir. AKP hükümetleri döneminde; eğitimin bir devlet politikası olmaktan çıkartıldığı, siyasallaştırıldığı, laik ve bilimsel eğitimden hızla uzaklaşıldığı iddiaları toplumun her kesimi tarafından dile getirilmektedir.

Eğitim sistemi adeta bir yapboz tahtası haline getirilirken verileri; eğitimde fırsat eşitliğinin ortadan kalktığını, okullaşma oranının düştüğünü, milli gelirden eğitime ayrılan payın azaldığını ortaya koymaktadır.

Son yıllarda Millî Eğitim Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı, dini vakıf ve dernekler arasında çok sayıda iş birliği protokolü imzalanmıştır. Bu projeler üzerinden eğitimi dinselikleştirme süreci hızlandırılmış, doğrudan laik eğitimi ve laik yaşam tarzını hedef alan uygulamalar hayata geçirilmiştir. Bu uygulamalardan biride 3 Kasım 2021'de Millî Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan protokolle başlatılan "Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum (ÇEDES) Projesidir. Proje 2022 yılında pilot olarak uygulanırken, 2023'te tüm okullarda başlatılmıştır.

Bilimsel düşünceden uzak, tek tip bireyler yetiştirmeyi hedefleyen projede, diyanet personeli, manevi danışmanlık adı altında rehberlik hizmeti vermektedir. Manevi danışmanlar; vaiz/vaize, din hizmetleri uzmanı, Kur'an Kursu öğreticisi ve din görevlilerinden oluşmaktadır. Projenin bugüne kadar diğer vakıflarla imzalanan protokollerden farkı ise süre sınırının bulunmaması ve tüm yıla yayılmasıdır.

Projenin uygulama usul ve esaslarında "Kulüp faaliyetlerinin, dersleri aksatmayacak şekilde hafta içi okul ders saatleri dışında veya hafta sonu düzenlenmesine özen gösterilir" denmesine karşın Okul Müdürlüklerinin Yükümlükleri bölümünde ise "Temsilci öğretmenlerin, değerler kulübü çalışmalarını kolaylıkla yürütebilmesi için ders programlarında gerekli düzenlemeleri yapar" ibaresi yer almaktadır. Diğer bir ifade ile projeyi yürüten temsilci öğretmenlere ders programlarını ÇEDES'e göre ayarlama yetkisi verilmektedir. Bu yetki, eğitim öğretimi aksatacak ve projeyi bütün derslerin önüne koyacak kadar tehlikeli bir durumdur.

Projeye ilişkin bir başka iddia ise ÇEDES projesi ile Milli Eğitim Bakanlığının, eğitim hizmetinin yürütülmesini, gözetilmesini ve denetlenmesi sorumluluğunu yasaya aykırı olarak Diyanet İşleri Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile paylaşmasıdır.

Bilindiği gibi Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 56. maddesine göre; "Eğitim ve öğretim hizmetinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur."

Bu bağlamda;

- 1- ÇEDES projesi Anayasanın 42 ve 128. Maddelerine, Milli Eğitim Temel Kanununa aykırı değil midir? Böyle bir aykırılık söz konusu ise bu projeyi uygulamaya koyanlar hakkında idari ve adli soruşturma açılacak mıdır?
- 2- ÇEDES projesi ile Milli Eğitim Bakanlığı eliyle yapılması gereken eğitim hizmetlerinin yürütülmesi ve denetlemesi görev ve yetkisi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığına devredilmiş olmuyor mu? Hukuka aykırılığı görülen ve vatandaşlarımızın büyük tepkisine neden olan bu projeye ne zaman son verilecektir?
- 3- 12.06.2023 tarihi itibarıyla ÇEDES projesi kaç okulda uygulamaya konulmuştur? Okulların il ve ilçelere göre dağılımı nedir? Okul türlerine göre dağılımı nedir? Projeye kadar kaç öğrenciyi kapsamaktadır? Bu öğrencilerin illere ve okul türlerine göre dağılımı nedir?
- 4- Bu okullarda "Manevi Danışman" olarak kaç kişi görevlendirilmiştir? Bu kişilerin bağlı bulundukları kurum, eğitim durumları, unvan ve görevlerine göre dağılımları nedir? Görev aldıkları illere göre dağılımları nedir?
- 5- Bu görevlilerden kaçının pedagojik formasyonu vardır? Eğitim fakültesinden mezun olanların sayısı nedir?
- 6- Manevi Danışmanlara maaş, ek ders, yolluk, harcırah benzeri bir ödeme yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa bu ödemeler hangi esaslara göre belirlenmiştir ve kaynağı nedir?
- 7- Görevlendirilen personelin vermesi planlanan hizmetler okullarda görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alanında uzman öğretmenler tarafından veriliyor mu? Veriliyorsa manevi danışmanlara neden ihtiyaç duyulmuştur?
- 8- Özellikle soyut düşünce çağına girmemiş, henüz sayıları bile boncuklarla tane tane öğretebildiğimiz küçük çocuklara "cennet-cehennem" gibi soyut kavramlara anlatmak travmatik etkileri beraberinde getirmeyecek midir?
- 9- Milli Eğitim Bakanlığının bu projelerden arta kalan zamanlarda; eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, okulların fiziki koşullarını iyileştirmek, ikili ve taşımali eğitime son vermek, öğretmenlerin özlük hakları iyileştirmek içinde bir çalışması olacak mıdır?
- 10- Manevi Danışmanları ders içeriğinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk, laiklik, cumhuriyet değerleri, bilimsel eğitim gibi konular yer alacak mıdır?